

**Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
Gazdasági Programja
2020-2024**

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat (a továbbiakban: Megyei Önkormányzat) a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembevétele mellett fejlődjön is. Ennek elérése érdekében kijelölje azokat a feladatokat, melyeket a megyei önkormányzat ebben az időszakban a legfontosabbnak tart, aminek a megvalósításán dolgozni kíván, illetve amiket szükség esetén meg kell valósítania.

I. BEVEZETÉS, JOGSZABÁLYI ALAPOK

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a (a továbbiakban: Mötv.), valamint a Megyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XII.11.) önkormányzati rendelet 39. §-a alapján a közgyűlés hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban rögzíti, melynek elkészítéséért a megyei önkormányzat felelős. A gazdasági program a közgyűlés megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a Megyei Önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a megyei önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban. A gazdasági program tartalmazza különösen az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A közgyűlés az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el az új gazdasági programot.

Ezen gazdasági programot az önkormányzati ciklus végéig, amelyet 2024-ig készíti el a Megyei Önkormányzat.

Az Mötv. 27. § (1) bekezdése alapján a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 1. § (2) bekezdése alapján a törvény hatálya a térségi területfejlesztési és területrendezési feladatokat ellátó területi önkormányzatok vidékfejlesztési és koordinációs feladatainak ellátására terjed ki.

A Tftv. 11-16. §-ai tételesen leírják a megye területfejlesztési, területrendezési, vidékfejlesztési és koordinációs feladatait és ezen feladatokat ellátó területi szerveket. Ennek értelmében:

- az egy régió területén működő megyei közgyűlések elnökei regionális területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek
- a megyei közgyűlés és a - megye területén működő - megyei jogú város közgyűlése megyei területfejlesztési konzultációs fórumot működtetnek

- a régió határokon, illetve a megyehatárokon túlterjedő, továbbá egyes kiemelt területfejlesztési feladatai ellátására a megyei közgyűlések a szervezeti és működési szabályzat elfogadásával térségi fejlesztési tanácsot hozhatnak létre.

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) szabályozza a különböző EU-s források terhére történő kötelezettségek vállalását, a programok tervezését, végrehajtását, nyomon követését, továbbá a teljesítés ellenőrzésben, a felhasználásban, a lebonyolításban és az ellenőrzésben részt vevő szervezetek, a támogatást igénylők és a támogatásban részesülők a támogatással kapcsolatos tevékenységét.

A Korm. rendelet az értelmező rendelkezéseit tartalmazó 3. §-ában Terület- és Településfejlesztési Operatív Programot (a továbbiakban: TOP). meghatározza mint a területi programot.

A megyei fejlesztési elképzeléseknek igazodniuk kell az országos területfejlesztési elképzelésekhez, illetve az országos jelentőségű fejlesztések megvalósulása mindenképpen érinti a megyét.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló integrált területi programok jóváhagyásáról szóló 1612/2016. (XI. 8.) Korm. határozat hagyta jóvá a megyei programot.

Megyénket az alábbi magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokban foglalt elképzelések érintik:

- EU7 Környezetvédelmi Cselekvési Program
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia
- Nemzeti Fejlesztési 2030 Országos Fejlesztési Konceptió és Országos Területfejlesztési Konceptió
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Nemzeti Vidékstratégia

A Tftv. alapján a megyei önkormányzat

1.) a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása keretében:

- az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban - a megyei jogú városok önkormányzatának egyetértésével, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok többségének egyetértésével - kidolgozza és határozattal elfogadja a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepciót, illetve - a megyei és a fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei területrendezési terv figyelembevételével - a megyei és a fővárosi területfejlesztési programot, a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzését követően,
- részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában, a megyei jogú városok önkormányzata

és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával észrevételeik figyelembevétel,

- előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a megyei jogú városok önkormányzata és fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
- előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat és programokat,
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,
- részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában

2.) a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében:

- nyomon követi és értékeli a megyei vagy fővárosi területfejlesztési koncepció és a megyei vagy fővárosi területfejlesztési programok végrehajtását,
- dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról,
- monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában,
- figyelemmel kíséri az operatív programok megyében vagy a fővárosban jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását a megyei jogú városok önkormányzata és a fővárosi kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével,
- más megyei önkormányzatokkal és az államigazgatási szervekkel közösen, monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,
- dönt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználásáról,
- a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt

3.) a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében:

- összehangolja illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit,

- területileg összehangolja a politikai és a területi szerepéből, továbbá a nemzetközi és határon átnyúló együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,
- a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését,
- szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,
- a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján koordinálja a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,
- vizsgálja és értékeli a megye vagy a főváros társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,
- kölcsönös információcserével segíti a területfejlesztési és területrendezési információs rendszer működését, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez, valamint fogadja a törvényben szereplő megyei szintre delegált feladatok elvégzése érdekében a központi adatbázisok adatait,
- a területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása érdekében önkormányzati rendeletet alkot a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye vagy a főváros területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.

4.) a területrendezési feladatkörében:

- az országos területrendezési tervvel összhangban, az érintett települési önkormányzatok véleményeinek kikérésével elfogadja a megye területrendezési tervét, amely - a jogszabályban rögzített egyedileg meghatározott megyei övezet kivételével - nem terjed ki a Tftv. 6. § d) pontjában meghatározott kiemelt térségek területére,
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a területét érintő területrendezési terveket,
- a megye területére vagy térségére - a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével – az országos területrendezési tervvel összhangban területrendezési tervet készít,
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről,
- együttműködik a többi érintett megyei önkormányzattal a Tftv. 6. § d) pontja alá nem tartozó kiemelt térségek összehangolt tervezése érdekében,

- megküldi az elfogadott területrendezési terv kihirdetésétől számított 15 napon belül a terv elfogadásáról szóló rendeletet a rajzi munkarészek vektoros állományával együtt a dokumentációk gyűjtésére jogszabályban kijelölt szervnek

5.) vidékfejlesztési feladatkörében:

- dönt a hatáskörébe utalt vidékfejlesztési források felhasználásáról,
- összehangolja a vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel,
- egyetértési jogkört gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően,
- a vidékfejlesztési források felhasználásával kapcsolatban közreműködői szervezeti feladatokat lát el,
- elláthatja a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek munkaszervezeti feladatait,
- a helyi akciócsoportok és közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek tevékenységében való részvétellel közreműködik azok tevékenységében,
- összehangolja a helyi akciócsoportok tevékenységét a fejlesztéspolitikához és a területfejlesztéshez kapcsolódóan,
- külön megállapodás szerint a vidékfejlesztési akciók végrehajtása során koordinációs és döntéshozatali feladatokat lát el,
- nyomon követi és értékeli a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan,
- ösztönzi a települési önkormányzatok összefogását vidékfejlesztési programok kidolgozására és megvalósítására,
- a vidékfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátásáról önkormányzati rendeletet alkot

6.) koordinációs feladatkörében:

- együttműködik a települési önkormányzatokkal, a megye fejlesztésében közvetlenül és közvetve közreműködő területi államigazgatási szervekkel, az érdekelt civil és szakmai szervezetekkel, továbbá
- a megyei területfejlesztési koncepció, program és partnerség elvének érvényesítése kapcsán meghatározott feladata végrehajtása érdekében döntést hoz;
- koncepcionálisan összehangolja települései településfejlesztési koncepciója és integrált településfejlesztési stratégiája (továbbiakban: ITS), valamint

településrendezési eszközei kidolgozását a megyei területrendezési tervhez való illeszkedésük érdekében;

- előzetesen véleményezi a megye települései településfejlesztési koncepcióját és ITS-t, valamint településrendezési eszközeit a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz való illeszkedésük érdekében;
- véleményezi települései településrendezési eszközeit, a megyei területrendezési tervvel való összhang megteremtése érdekében

A Tftv. alapján a Megyei Önkormányzat területfejlesztési koncepciót és programot készít, valamint közreműködik a 2014-2020-as területi alapú fejlesztések tervezésében. A fejlesztések területi integrációjának szintje a megye és a megyei jogú város.

A 2014–2020 közötti időszakban a TOP tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014.(XII.3.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) rögzíti, hogy a TOP keretein belül meghatározott források tervezése Integrált Területi Programok (továbbiakban: ITP) kialakításával a megyék és a megyei jogú városok (területi szereplők) szintjén valósul meg.

A 2014-2020-as tervezés tekintetében a fenti felhatalmazások alapján a megyék a TOP finanszírozásával megvalósuló fejlesztésekhez készítenek megyei ITP-ket a TOP tartalmi és forráskeretei között.

A TOP a helyi szükségletekre való eredményesebb reagálást és a területi sajátosságokat szem előtt tartva került kidolgozásra, ennek megfelelően a program beavatkozási logikája is terület alapú. A program alapelve, hogy a területileg decentralizált, térségi, helyi jelentőségű fejlesztéseket finanszírozza, amelyeket döntően a helyi – megyei- és települési – önkormányzatok valósítanak meg. A fenti decentralizált fejlesztések tervezése a megyei önkormányzatok és a megyei jogú városok szintjén folyik.

A Korm. határozat tartalmazza a TOP indikatív keretösszegét, és az egyes területi szintekhez előre meghatározott tervezési keretösszegeket. Ennek alapján a Megyei Önkormányzat tervezési jogkörében készülő ITP indikatív keretösszege 89,28 milliárd forint, továbbá Nyíregyháza MJV tervezési jogkörében készülő integrált településfejlesztési stratégia allokált indikatív keretösszege 24,63 milliárd forint.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) preambuluma értelmében a nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének és kívánatos célnak tekinti. Az Stv. 55. § (1)-(3) bekezdései értelmében a megyei önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatai:

- segíti a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételeit
- közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében

- megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit
- segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását
- adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban
- közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgásgazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében
- közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában

II. CÉLKITŰZÉS

Az előzőekben ismertetett jogszabályok több éve hatályban vannak. Az itt megfogalmazott feladat- és hatáskörök megfelelő jogi alapot biztosítanak a 2020-2024 közötti időszak tervezéséhez.

Az előttünk álló gazdasági időszak egyik legfontosabb feladata a 2014-2020 közötti időszak európai uniós programozási időszak feladatainak zárása. Ennek egyik eleme a Megyei Önkormányzat által megvalósított, megvalósítás alatt álló projektek határidőben történő zárása. A másik eleme a 2014-2020-as programozási időszak programszinten történő zárása, a megszerzett tapasztalatok és információk felhasználása a 2021-2027-es európai uniós programozási időszak tervezésében és végrehajtásában.

Különös jelentőséget teremt a közeljövő feladatellátásában a COVID19, azaz a koronavírus járvány. A kialakult helyzetben a gazdasági, társadalmi negatív hatásokat megyei szinten is kezelni kell, a várható gazdasági visszaesésre, annak társadalmi hatásaira a Megyei Önkormányzatnak megfelelő válaszokat kell adnia.

Folyamatban van a kormányzat által a 2021-2027-es európai uniós programozási időszakra várható fejlesztési források elosztásának strukturális kialakítása. Ebben az időszakban is, figyelemmel a hatályos jogszabályi környezetre, indokolt a felkészülés a Megyei Önkormányzat részéről.

Az Európai Unió főbb stratégiai célkitűzései középpontjában öt beruházási prioritás áll:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül,
2. Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel,
3. Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal,

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával,
5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

Ezek a célok a jelenlegi programozási időszakban is jelen vannak, igaz más hangsúlyokkal.

A Megyei Önkormányzat, annak hivatala, illetve a tulajdonában lévő gazdasági társaságok személyi állománya, tudásbázisa, szakmai háttere, kapcsolatrendszere megalapozottan lehetővé teszi, hogy az új uniós fejlesztési ciklusból adódó lehetőségeket a megye javára érvényesíteni tudjuk.

A fentiek eredményes megvalósításához szükséges a meglévő megyei fejlesztési dokumentumok áttekintése. A 2014-2020-as időszakra meghatározott megyei fejlesztési célok ma is aktuálisak. A célok közötti hangsúlyok módosulására viszont számítani kell.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió, illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program (Stratégiai és Operatív Programrész) aktualizálása megfelelően meg tudja alapozni a Megyei Önkormányzat jelen ciklusra vonatkozó gazdasági programját a korábbiakban kitűzött átfogó és stratégiai célok továbbfejlesztése mellett:

1. Az aktív megye - Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. A szolidáris megye - A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése
4. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
5. Zöld megye - Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
6. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása

7. Képzett megye - rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása
8. Fejlett centrum - a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése
9. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése
10. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

A megvalósuló fejlesztések egyik indikátora lehet a helyi közösségekre gyakorolt hatás, figyelemmel a megye demográfiai helyzetére. A településeknek, lakosság számtól függetlenül, olyan lehetőségekkel kell rendelkezniük, hogy megtartsák, illetve növeljék a népességszámot. A Megyei Önkormányzat céljának tekinti közösség erősítő, és képesség fejlesztő programok tartását, ahol a lakosságot közvetlen formában be tudják vonni.

Összességében a Megyei Önkormányzat gazdasági programjának elsődleges feladata egy olyan gazdasági és kulturális környezet kialakításának elősegítése, amely számol a szomszédos, illetve a határon túli megyékkal történő együttműködés fejlesztésével, annak érdekében, hogy megyei szinten a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális felzárkózás folyamata felgyorsuljon. Ehhez szükséges a megyék újrapozicionálása, a megyei programok és fejlesztések szinergiájának biztosítása, összehangolva a kormányzati intézkedésekkel.

III. FELADATOK, FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

A Megyei Önkormányzat a Tftv.-ben meghatározott feladatainak ellátása során elfogadta a megyei területfejlesztési alapidokumentumokat, melyek meghatározzák a megye 2030-ra elérni kívánt jövőképet, mely dokumentumok az alábbiak szerint kerültek elfogadásra:

- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió elfogadásáról szóló 14/2014. (II. 20.) önkormányzati határozat
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program (Stratégiai és Operatív Programrész) elfogadásáról szóló 67/2014. (IX. 30.) önkormányzati határozat

- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2014-2020 közötti időszakra szóló Nemzetközi Stratégiája elfogadásáról szóló 94/2014. (XI. 26.) önkormányzati határozata

A fejlesztési elképzelések megvalósítása érdekében a jogszabály előírhatja különböző helyi stratégiák vagy programok elkészítését; továbbá a helyi önkormányzat az alapfeladatai közé nem tartozó, de részére kiemelten kezelendő cél minőségibb megvalósíthatósága érdekében önként készíthet a célra jellemző stratégiát ill. programot.

Ilyen kötelezően megalkotandó és folyamatosan felülvizsgálandó program a jelen gazdasági program is; továbbá önként vállalt stratégia a megye geopolitikai helyzetéből adódó határon átnyúló kapcsolati lehetőségét kiaknázó megyei szintű nemzetközi stratégia.

Amennyiben a fejlesztési elképzelések konkrét fizikai megvalósulást igényelnek, akkor meg kell határozni a természeti-környezeti feltételeket. Ennek keretét a területrendezés szabályozza.

III. 1. Területrendezési feladatok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyének a Tftv. szerint két kiemelt feladatra kell összpontosítania:

- a.) a megye területére területrendezési tervet készít és fogad el
- b.) gondoskodik a településrendezési terveknek a megyei területrendezési tervekkel való összhangjáról, mely utóbbi, a következő évek feladata kell, hogy legyen.

Az építésügy átalakítását célzó intézkedési terv célja, hogy az országos, valamint a megyei területrendezési tervek egy időben készüljenek el, a tervi hierarchiát betartva. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2019. március 15-én lépett hatályba. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve várhatóan 2020. május 31-ig kerül elfogadásra. A terv, és az ezt követő időszakban elkészülő települési tervek jó alapot adnak a 2020-2027-es új európai uniós ciklus fejlesztési céljainak megvalósításához.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervének módosítása során kiemelt figyelmet fordítottunk az egyedileg meghatározott megyei övezetekre és ezek lehatárolásaira, melyek a megye területfejlesztési és területrendezési törekvéseinek összhangját kívánják minél hatékonyabban biztosítani, a megye egyedi sajátosságait érvényesíteni.

Az elkészült megyei területrendezési tervünk egyfajta közvetítőként szolgál az országos szintű tervek és a települési tervek között.

A megyei területrendezési terv célja, hogy meghatározza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és a fenntartható használatára. A Tftv.-ben meghatározott megyei területrendezési feladatok alkalmassá teszi a megyei önkormányzatot a területi közép szint szerinti területrendezési szerepkör betöltésére.

A következő évek legfontosabb feladata a megyei települések településrendezési eszközeinek felülvizsgálata lesz. A települések településrendezési eszközeinek felülvizsgálatánál segítséget kell adni a településeknek, településtervezőknek, hogy valóban érvényesülni tudjon a megyei terv azon szerepe, hogy egyfajta közvetítőként szolgáljon az országos szintű tervek és a települési tervek között.

A 2018-as év nagy kihívása a Településképi Arculati Kézikönyvek és ezt követően a településképi rendeletek megalkotása volt. Megyénkben a 229 településünk közül 227 készítette el a Településképi Arculati kézikönyvet és a településkép védelméről szóló önkormányzati rendeletet.

Ezeknek az elkészült dokumentumoknak aktív szerepet kell betöltenie a jövőben a települések arculatának megóvhassa érdekében.

III. 2. Terület- és gazdaságfejlesztés

Az állami alrendszerek átalakítása során az Alaptörvénnyel összhangban 2011-ben végbement az önkormányzati rendszer felülvizsgálata és ezt követően a feladatkörök újraszabályozása. Möt. 27. § (1) bekezdése a megyei önkormányzatok feladatrendszerét alapvetően megváltoztatta. A szabályozás szerint a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója meghatározza a megye jövőképét 2030-ra:

“2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni.”

Noha a megyében a hagyományos értelemben vett gazdasági fejlettség és jövedelem nem éri el a fejlett térségek szintjét, életminőség szempontjából felzárkózott az ország fejlett térségeihez. Ez tudatos értékválasztást tükröz: a területi és gazdasági versenyt mindenek fölé helyező fejlesztéspolitika helyett, egy ember és értékközpontú fejlesztéspolitikai stratégia áll. A megyei fejlesztéspolitika központjában nem a fogyasztás és kibocsátás orientált, a jövedelem folyamatos bővülését célzó növekedés ösztönzése áll, hanem a minőségi élet feltételeinek megteremtése és megőrzése. A megye minden térségében, a megye valamennyi lakosa számára adottak az európai életminőség

alapfeltételei, amelyek a következők: Munkából származó, a megélhetést biztosító tisztességes jövedelem; Hozzáférés az egészséges élet alapfeltételeihez, közjavakhoz és közszolgáltatásokhoz; Erős, összetartó helyi közösségek.

Mindezeket a tényezőket együttesen vizsgálva egyértelművé vált, a megye valós adottságaira, reálisan felmért komparatív előnyeire építő, a célcsoportokat, piaci lehetőségeket és a konkurenciát is figyelembe vevő, erőteljesen fókuszált megyei fejlesztéspolitikára van szükség a továbbiakban is. A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a megye fejlesztésének célrendszere. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, (2014-2020) amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét stratégiai cél került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés (mint horizontális célokra) jegyében történik.

A Területfejlesztési Program (a Megyei Területfejlesztési Koncepció céljait figyelembe véve) fogalmazza meg a megye középtávú, tehát a 2014-2020-as időszakra szóló fejlesztési kereteit. A széleskörűen társadalmiasított dokumentumok alapján kerültek beazonosításra a megyei fejlesztési célkitűzések fő irányai (aktív megye, szolidáris megye, vonzó megye), a fejlesztések során alkalmazandó alapelvek (intelligens, fenntartható és befogadó növekedés), valamint a területi és tematikus fókuszú stratégiai célok. A programban beazonosított fejlesztési célterületek figyelembevétele szolgáltat alapot a TOP források minél hatékonyabb felhasználáshoz.

A Területfejlesztési Programban átfogó célként (aktív megye) került meghatározásra a foglalkoztatás és az aktivitás növelése, melynek koherenciája a legerősebb a stratégiai célokkal. Azaz valamennyi stratégiai cél közvetlenül, vagy közvetve hozzájárul a munkahelyteremtéshez. A megye jövője és fejlődése szempontjából fontos, hogy minél többen végezzenek értékteremtő, hasznos munkát és jussanak tisztességes munkajövedelemhez – ennek érdekében már új munkahelyekre van szükség. A foglalkoztatás előremozdításának másik fontos eleme az aktivitási ráta növelése.

A Korm. határozat rögzíti, hogy a TOP keretein belül meghatározott források tervezése ITP kialakításával a megyék és a megyei jogú városok szintjén valósul meg.

TOP küldetése a területileg decentralizált fejlesztések megvalósítása és a területi kohézió erősítése, mindez összhangban az Európai Unió stratégiai célkitűzéseivel, mint a foglalkoztatás növelése, az energiahatékonyság javítása, az éghajlatvédelem, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni

küzdelem. A TOP tehát elsődlegesen a helyi adottságokra épülő, a területi kiegyenlítődést szolgáló gazdaságfejlesztésre fókuszál erős település- és területfejlesztési tartalommal. Az operatív program előre meghatározott, területi szintekre allokált forráskereteket tartalmaz. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Integrált Területi Program (2014-2020) céljai a TOP prioritásaihoz és intézkedéseikhez szorosan kapcsolódva szolgálják az operatív program és az EU-s tematikus célkitűzések elérését.

A térségi (városi) gazdaságfejlesztést és a foglalkoztatás erősítését célzó TOP lehetőséget biztosított a területi szereplők igényei és szükségletei alapján meghatározott fejlesztések megvalósítására. A forrásfelhasználás hatékonyá tétele érdekében szükségessé vált tehát egy olyan – szintén integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott – dokumentum elkészítése, amely a helyi igényekkel összhangban a rendelkezésre álló TOP forráskeretek felhasználásának szerkezetét, elvárt eredményeit és ütemezését támasztja alá a 2014-2020-as költségvetési időszakra vonatkozóan. Ez a dokumentum a fentiekben is hivatkozott ITP, melynek feladata, hogy meghatározza a megye számára a TOP forráskeret felhasználásának rendszerét és biztosítsa, hogy a megye a helyi szükségletekre válaszolva, integrált módon, a lehető legtöbb területi szereplőt bevonva járuljon hozzá a TOP célértékek megvalósulásához. A Terület és Településfejlesztési Operatív Programból a Kormány a Korm. határozatával Szabolcs-Szatmár-Bereg megye részére 89,28 milliárd Ft összeget határozott meg a hivatkozott programozási időszakra.

A 2014-2020 programozási időszakban a hivatkozott Korm. rendelet 19. §-a értelmében a területi szereplő főbb feladatai a következők:

- kidolgozza az ITP szintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve az operatív programban és a hivatkozott rendeletben meghatározott horizontális követelményeket,
- a kiválasztási kritériumok alapján összeállítja az ITP-t és kezdeményezheti annak módosítását,
- véleményezi az IH által megküldött felhívást és megadja a területi szempontú értékelési szempontokat, a rendeletben meghatározott esetben szavazati joggal részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén,
- végrehajtja az ITP-t, amelynek keretében a kedvezményezettektől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekről adatszolgáltatást kérhet, részt vehet a projektfejlesztésben és a kedvezményezett kérelmére a projektmenedzsment tevékenységek ellátásában.

A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés által a foglalkoztatás növelése. A kitűzött célt két fő stratégiai célon keresztül kívánja elérni, amelyek a következők:

- Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
- Vállalkozásbarát város/településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

A megye Területfejlesztési Programjában nem csak stratégiai, hanem horizontális célként is megjelenik a térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés, és a gazdaság versenyképessé tétele a hazai és a nemzetközi piacokon egyaránt.

A 2014-2020 időszak eredményeire, tapasztalataira alapozva, szükséges a következő programozási időszak előkészítésére a tervezési dokumentumok, fentiekben hivatkozott alapvetően 2014-2020-ra fókuszáló tervezési elképzelések átgondolása, szisztematikus rendezése, összhangban a kormányzati tervekkel.

A megyei térségi területfejlesztési terv 2021-2027 tervezési munkadokumentumainak, a területfejlesztési igények szakszerű felmérésének az időszaka előtt állunk. A tervezett megyei területfejlesztési tervnek (2021-2027) illeszkednie kell a Megyei Közgyűlés által elfogadott 2014-2020 Megyei Területfejlesztési Konceptióhoz. Az abban foglalt megállapítások közül a 2014-2020 TOP források által megvalósított/megvalósítandó elemek reagálnak az azonosított problémákra, azonban számos terület további és újabb kihívásokkal küzd (aktivitási ráta, foglalkoztatás, élelmiszer-feldolgozás, stb).

A családtámogatási intézkedések, és a Magyar Falu Program is motiválja a lakossági helyben maradását, de itt is indokolt a térségi forráskoordináció. Átfogó célokat szolgáló, nemcsak gazdasági, hanem társadalmi, szociológiai identitást támogató forrásallokációra van szükség.

A Kormány 1073/2020. (III. 5). sz. Korm. határozatában elfogadta a „Creative Region” – határtalan fejlődés Északkelet Magyarország – gazdasági együttműködésben érintett, a fejlesztéshez csatlakozó határon túli területek bevonásával megvalósuló – nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervét. A gazdasági övezet részét képezi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, így különösen fontos a fejlesztési koncepciók koordinációja, harmonizálása. A kormányhatározat felhívja az érintett minisztereket, hogy az Európai Unió 2021–2027 közötti költségvetési időszakára tervezett operatív programok tervezésekor kezeljék kiemelten a gazdasági övezet komplex fejlesztését, és dolgozzanak ki arra vonatkozó fejlesztéspolitikai intézkedéseket. Döntés született arról is, hogy a gazdasági övezetet érintő valamennyi hazai és európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztési programokra is figyelemmel gondoskodjanak a gazdasági övezetre vonatkozó, összehangolt fejlesztési lehetőséget biztosító, egyedi kormánydöntésen alapuló ernyőprojektek kidolgozásáról a következők szerint:

- Komplex területi felzárkóztató program,

- Komplex területi infrastruktúra fejlesztési program,
- Komplex versenyképességi és foglalkoztatást bővítő fejlesztési program,
- Komplex, a gazdasági övezet határmenti kapcsolatait és megyei jogú városait érintő, 2030-ig tartó fejlesztési program.

Összességében a konkrét beruházási igényeken felül szükséges a fejlesztéseket program szinten koordináló, a Megyei Önkormányzathoz kapcsolódó intézményrendszer fejlesztését.

III. 3. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal tevékenysége operatív programokban

A TOP programból finanszírozott települési projektek projektmenedzsmenti feladatainak ellátására a Hivatal készen állt és áll a jövőben is. A Hivatal munkatársai a hivatkozott Korm. rendelet 19. § f) pontja alapján közel 70 Területi Operatív Program keretében megvalósuló projekt projektmenedzsmenti feladatait látják el. Az újonnan induló projektek menedzsmentje is a feladatok között folyamatos (hiszen az új felhívások új feladatokat hoztak/hoznak), ugyanakkor a projektzárások további határidőmódosítások okán elhúzódtak. A záráshoz szükséges előkészítő projektmenedzsmenti feladatok jelentős szakmai kapacitást igényelnek. Tekintettel arra, hogy bár a konzorciumi megállapodás rögzíti az együttműködési kötelezettséget, mégis alapvető dokumentumok (szerződések, teljesítésigazolások, számlák) késve vagy egyáltalán nem érkeznek meg, folyamatos nehézséget okozva az elszámolások területén, esetleges szabálytalansági kockázatot jelentve. Projektmenedzsmenti finanszírozás nélkül az esetek zömében a projektmenedzsmenti feladatvégzés időtartamának elhúzódása bérfedezet nélküli feladatellátást jelent.

A Megyei Önkormányzat és Hivatala nemcsak a TOP keretében aktív, de a lehetőségeken belül az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: EFOP) és Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) felhívásaira is nyújtott be pályázatot. Megyénk népesedéspolitikai szerkezete okán „Szabolcs-Szatmár-Bereg megye felzárkózáspolitikai együttműködési programjának megvalósítása” című projektjének keretében többek között szolgáltatási út térképet, közösségi együttműködést erősítő eseményeket valósít meg EFOP támogatással. Ezen operatív program keretében megindított munka folytatása kiemelt prioritás.

Területfejlesztési stratégiánk egyik alappillére a klímatudatosság fejlesztése, erősítése. Ennek jegyében részben KEHOP, részben TOP támogatással kidolgozásra került a megye klímastratégiája, éghajlatváltozási platform létesült, elkészült a megye és a megyében található 11 LEADER Helyi Akciócsoport térségi 'Fenntartható Energetikai és Klíma Akcióterve' (Sustainable Energy and

Climate Action Plan) (a továbbiakban: SECAP), továbbá Kisvárda, Mátészalka, Nyírbogát, Tiszalök és Vásárosnamény települések – mint konzorciumi partnerek – SECAP dokumentuma. Ezen céldokumentumban megfogalmazott és végrehajtandó feladatok is céljaink között szerepelnek.

III. 4. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat nemzetközi partnerség keretében megvalósuló tevékenységei

Nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének területei

Az európai, magyarországi külpolitikai célokkal összhangban, illetve azok regionális szintű megvalósításához a Megyei Önkormányzat igyekszik saját eszközeivel hozzájárulni, és ennek érdekében folyamatosan alakítja határon átnyúló kapcsolatait.

A meglévő kapcsolatrendszerre építve szükséges a jövőbeli kapcsolatok megszervezése. Ennek érdekében négy területi együttműködési szintet érdemes meghatározni

- határmenti kapcsolatok, kiemelten kezelve a határon túli magyarsággal való kapcsolattartást;
- kapcsolat a Visegrádi Négyekkel;
- Európai Unió kapcsolatok;
- Keleti Nyitás

A határmenti és határon átnyúló kapcsolatok keretében a Megyei Önkormányzat szerepvállalása révén célszerű erősíteni a nemzeti összetartás érzését, a magyarság kulturális, örökségvédelmi, intézményi és gazdasági együttműködését, a megyei települések ezirányú kapcsolatrendszerének elősegítését.

A megyei fejlesztési célokhoz igazodóan folyamatosan elemezzük a nemzetközi együttműködésből adódó lehetőségeket, s az ezáltal bevonható forrásokat.

A többéves együttműködést alapozzák meg a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 már folyamatban lévő, illetve szerződéskötésre váró határon átnyúló együttműködést támogató nyertes projektek:

- A határon átnyúló mobilitási kapcsolatok továbbfejlesztését a HUSKROUA/1702/7.1/0023 Korszerű határok infrastruktúra - sikeres Kárpátok régió (MOBI) projekt keretében vizsgáljuk meg.
- A közelmúltban elfogadott megyei klímastratégia határon túli kiterjesztését, illetve az abban megfogalmazott célok megvalósítását segíti partnerségünk a HUSKROUA/1702/8.1/0065 Területi vészjelző rendszer a határmenti régióban (GeoSES) projekt és a HUSKROUA/1702/6.1/0014 / Új energia megoldások a Kárpátok területén (NESICA) projektben.

Az örökségvédelem, vallási turizmus fejlesztését célozza meg az INTERREG V-A Románia-Magyarország Program 2014-2020 keretében az EASYDOOR (Easing Access to Systemic Discovery of Our Origins and Resources- Hagyományaink és forrásaink rendszerszerű felfedezésének támogatása) projekt. A jövőbeni határon átnyúló programok előkészítésében aktívan részt veszünk és a megyei stratégiai célok érvényesítésére törekszünk.

A Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás ETT alapítója a Megyei Önkormányzat, elsősorban a Kárpátalja Megyével együttműködve a térség számára fontos és hiánypótló projekteket, beruházásokat kívánja megvalósítani. Számos projekt mellett a hosszútávú együttműködést alapozza meg a közelmúltban a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 támogatásával indult REVITAL1 projekt „Természeti források revitalizációjának környezeti vizsgálata Aknaszlatinán a Felső-Tisza-medence további szennyezésének megakadályozása érdekében egy átfogó monitoring rendszer kialakításával”. A projekt az aknaszlatinai bánya veszélyhelyzetét vizsgálja, komplex geológiai, hidrogeológiai felméréssel, a vízmennyiségre, vízminőségre is kiterjedő alapállapotot vizsgál a robot technika felhasználásával, mely alapján kidolgozható egy megfelelő Regionális Fejlesztési Terv, illetve egy komplex helyi monitoring rendszer terve, mely rövid, közép és hosszútávon biztosít kiindulási helyzetet a döntéshozók számára a szükséges beavatkozások megtételére, illetve további tervezésre, kivitelezésre.

Nagy infrastrukturális beruházást támogat a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 támogatásával jelenleg szerződéskötés alatt álló Zero Waste/ Zéró Hulladék: Elmélet és gyakorlat mindenki számára a határon átnyúló régióban. A pályázat keretében a makkosjánosi hulladékudvarban egy depónia épül és egy hulladékválogató üzem kezdi meg tevékenységét. A hosszú távú fenntarthatóság érdekében Kárpátalján a Tisza ETT vezetésével tervek szerint megalakul egy önkormányzati társulás, amely szervezi és működteti a térség hulladékgazdálkodását a projekt lezárását követően. A magyar oldalon, Kisvárdán egy biogázüzem épül, amely hatékonyabbá teszi a hulladékgazdálkodást a régióban.

III. 5. Értéktárral kapcsolatos feladatok

A magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Htv.), valamint a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet alapján a megyei önkormányzatok megyei értéktárat, és megyei értéktár bizottságot hozhatnak létre. A megyei értéktár szervezi a megye területén azonosított települési és tájegységi értéktárak adatainak összesítését, azonosítja a megye területén

fellelhető nemzeti értékeket, dönt a megyei értéktárba bekerülő nemzeti értékekről, létrehozza a megyei értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a Hungarikum Bizottságnak.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2013-ban döntött a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) létrehozásáról, mellyel összefüggésben megválasztotta a Bizottság tagjait és elfogadta Szervezeti és Működési Szabályzatát. A bizottság jelenlegi tagjai 2019 decemberében kerültek megválasztásra, a korábbi tagok újraválasztásával, s két új taggal. Így a Bizottság tagjainak száma 9 főre bővült, jogköre és feladatai azonban változatlanok. A megyei értéktárban jelenleg 127 érték szerepel.

A Megyei Önkormányzat 2014 óta folyamatosan pályázik az értéktár mozgalom, a nemzeti értékek és különösen a megyei értékek népszerűsítését célzó elképzelései megvalósításához szükséges források elnyerésére. E pályázati támogatásoknak köszönhetően jött létre először egy 25 tablóból álló fotókiállítási anyag, ami a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár Bizottság működésének első évében megyei értéként nyilvántartásba vett értékeket volt hivatott bemutatni, s amely kiállítási anyag az installációjának köszönhetően vándorkiállításokon való megjelenésre is alkalmas. Ez a kiállítási anyag 2015-ben a Földművelésügyi Minisztérium egyedi támogatásának köszönhetően további 6 tablóval bővült. A kiállítás nagy sikerrel vándorolt megyénkben (mintegy 17 településen volt látható 21 kiállítási alkalommal), s Budapesten és Vászolyon is bemutattuk. Konferenciát rendeztünk a megyei és települési értékekről, két alkalommal hirdettük meg az általános iskola felső tagozatos tanulói, és középiskolás diákok számára a magyar kultúra értékeit megismertető az „Értékes barangolás” elnevezésű vetélkedőt, s elkészült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár honlapja és logója is. A Földművelésügyi Minisztérium egyedi támogatásának és az Agrárminisztérium HUNG-2018 pályázatának köszönhetően a megyei értékeket népszerűsítő kiadványokat jelentettünk meg, melyek közül kiemelkedik a Házaiba léphetek I. Szatmári középkori templomok és a Házaiba léphetek II. Szakrális építészeti örökség a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei értéktárban című könyvek, illetve a frissen nyomdából kikerült, a HUNG-2019 pályázat keretében megvalósított Érték – Örökség – Összetartozás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye értékei 2013 – 2019 című keménytablás kiadvány.

A szükséges pályázati források elnyerése esetén a jövőbeni terveink a következők:

- a vándorkiállítási anyag bővítése tematikus fotókiállítási anyagok létrehozásával (Szatmár-beregi középkori templomok; Kastélyok, kúriák a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktárban; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye természeti értékei stb.)
- a Házaiba léphetek könyvsorozat folytatása az első két kötet megjelenését követően a megyei értéktárba bekerülő templomokról
- az „Értékes barangolás” vetélkedő megrendezése

- a ciklus végére egy újabb összegző kiadvány megjelentetése a megyei értékekről
- megyei értéknapp megrendezése, legalább egy alkalommal a ciklus alatt

III. 6. Sportfeladatok

A Megyei Önkormányzat sporttal kapcsolatos programjának célja – mely a sporttörvényben megfogalmazottakkal megegyezik – a megye sportéletének sikeres működése. A Megyei Önkormányzat számára fontos az egészséges életmód, ezért a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a tanulóifjúság egészséges életmódjára, testi nevelésre, a rendszeres sportolási feltételek megteremtésére, fejlesztésére. Fontos a társadalmi, valamint az esélyegyenlőséget és egyenlő esélyű hozzáférést szolgáló programok támogatása. Együttműködés a gyermekek és az ifjúság fizikai aktivitásának ösztönzéséért, sportjáért, testi és mentális neveléséért és egészségfejlesztéséért felelős szervezetekkel,

A Magyar Diáksport Szövetséggel a 2014. évben megkötött együttműködési megállapodás alapján közös cél a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élő és tanuló gyermekek és diákok fizikai aktivitásának, sportolási hajlandóságának egészség-megőrzési és fejlesztési célú növelése. A Megyei Önkormányzat az adott év költségvetési rendeletében meghatározott előirányzat mértékéig támogatást nyújt a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei diáksport népszerűsítéséhez, valamint az adott tanévben kimagasló eredményt elért diáksportolók és a felkészítő pedagógusok jutalmazására, a megyei diáksport-sportrendezvények támogatására, szakmai konferenciák, továbbképzések lebonyolítására. A megállapodás lehetőséget biztosít arra, hogy a megyei versenyrendszer széleskörű mozgósításával elérhető legyen, hogy minél több fiatal kapcsolódjon be rendszeresen, szervezett keretek között a mindennapos testmozgásba. A különböző korosztályokat érintő rendezvények megszervezésével a megyei diák és szabadidős programok támogatásával hozzájárulhat a tömegsport széleskörű elterjedéséhez.

III. 7. Nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi. CLXXIX. törvény értelmében a megyei önkormányzat biztosítja a területi nemzetiségi önkormányzatok részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról. A megyei önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok a feltételeik biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodnak. A megállapodás minden évben felülvizsgálatra kerül. A megyei önkormányzat támogatja a nemzetiségi önkormányzatok által megvalósuló programokat, melyek az anyanyelv ápolására, megőrzésére irányulnak, továbbá támogatja a nemzetiségi kulturális, hagyományőrző programok megvalósítását, valamint egyéni és közösségi jogaik biztosítását.

IV. A MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSÁNAK ALAPJAI

IV.1. A Megyei Önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait. A költségvetés az államháztartás része, az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz a központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít, felhasználási kötöttséggel járó vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.

IV. 2. A fentiekén túl, a központi költségvetésben biztosított feladatalapú támogatás jelentősen kiegészül a Korm. rendelet 5. számú melléklet 3.8.2. Közsféra szervezetekre vonatkozó speciális előírások című pontja alapján, mely szerint a megyei önkormányzat - a megye területén lévő megyei jogú város járásán kívül - a területén található települési önkormányzatok és területi kiválasztási eljárásrendben kiválasztott projektek esetén a megyei jogú város járásában található települési önkormányzatok esetében is, e rendelet hatálya alá tartozó támogatásból megvalósuló közfeladat fejlesztési projektjei projektmenedzsment tevékenységének ellátásában köteles részt venni, ha azt a települési önkormányzat kéri.

IV. 3. A Megyei Önkormányzat térségi szerepét a határon átnyúló együttműködési programokban (INTERREG) való részvétellel is erősíti.

IV. 4. A Megyei Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok, ill. a megyei célok elérésében és feladatok ellátásában meghatározó szerepet játszó saját tulajdonú gazdasági társaságok

a) A Megyei Önkormányzat saját ingatlanállománya

A Megyei Önkormányzat a Megyeháza „A” épületében 1165 m² ingatlan tulajdonnal rendelkezik.

b) Gazdasági társaságok

A Megyei Önkormányzat kettő gazdasági társaság tagja. A gazdasági társaságok tevékenységei előmozdítják a megye fejlesztési elképzeléseit.

Ssz.	Megnevezés	Cgj-szám	Székhely	Részesedés [%]
1.	Kölcsey Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.	15-09-074463	4400 Nyíregyháza Szabadság tér 9.	100
2.	ENEREA Észak-Alföldi Regionális Energiaügynökség Nonprofit Kft.	15-09-074123	4400 Nyíregyháza Sóstói utca 31/B A ép. 3. em. 345.	72

Kölcsey Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft.

A megye életének és ezen belül is a mindenkori aktuális megyei programok, fejlesztések bemutatásában az egyik legmeghatározóbb média a megye teljes területén elérhető Kölcsey TV.

ENEREA Észak-Alföldi Regionális Energia Ügynökség Nonprofit Kft.

A Megyei Területfejlesztési Konceptióban lefektetett egyik tematikus stratégiai cél a Zöld megye. Ezen cél megvalósítására meghatározott feladatok ellátásában kiemelkedő szerepet kapott az ENEREA Energia Ügynökség, melynek ezirányú tevékenységére a jövőben is számítunk. Az Energia Ügynökség az eddigi gyakorlatának megfelelően viszi tovább a hazai és a nemzetközi feladatait, tevékenységét fokozatosan kiterjesztve.

IV.5. Humán erőforrás

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 25 tagból áll, melyet a tagjai sorából választott megyei közgyűlés elnöke és egy főállású, valamint egy társadalmi megbízatású alelnöke képvisel. A megyei közgyűlés elnökének munkáját további egy alelnök segíti, aki nem tagja a megyei közgyűlésnek.

A közgyűlés a megyei önkormányzati feladatokhoz igazodó bizottsági struktúrát hozott létre és működtet, az alábbiak szerint:

Állandó bizottságok:

- Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság (7 fő)
- Területfejlesztési és Vidékfejlesztési Bizottság (8 fő)
- Nemzetközi Kapcsolatok és Határmenti Együttműködés Bizottsága (7 fő)

A Megyei Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről és végrehajtásának szabályairól szóló 2/2020. (II.18.) önkormányzati rendelet 7. számú melléklete értelmében a Megyei Önkormányzat 2020. évi engedélyezett létszámkerete 14, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatal engedélyezett létszámkerete 37.

A betöltött álláshelyek a következők szerint alakulnak:

- Megyei Önkormányzat: 8 (a megyei közgyűlés elnöke, 2 alelnöke, a Foglalkoztatási Együtműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében TOP-5.1.1-15-SB1-2016-00001 projekt 2 munkatársa, illetőleg az Itthon, együtt, közösen Szabolcs-Szatmár-Beregben TOP-5.3.-17-SB1-2018-00001 projekt 3 munkatársa);
(További 1 fő közalkalmazott van még az önkormányzatnál foglalkoztatva.)
Jelenleg 6 üres álláshely van.
- Megyei Önkormányzati Hivatal 32 (3 fő tartósan távollévő álláshelyén van foglalkoztatva.
A betöltött álláshelyek megoszlása: megyei jegyző, megyei aljegyző, 4 fő irodavezető, 21 fő felsőfokú végzettségű köztisztviselő, 2 fő közszolgálati ügykezelő, 2 fő gépkocsivezető, 1 fő takarító, hivatalsegéd.
Jelenleg 3 teljes munkaidős és 2 részmunkaidős üres álláshely van.

A létszámgazdálkodás feladata a megfelelő mennyiségű és összetételű létszám biztosítása, továbbá a munkaerő hatékony foglalkoztatása. Szem előtt kell tartani, hogy a céllal, adott feladatra biztosított álláshelyek valóban a megvalósítás és finanszírozás időszakában álljanak rendelkezésre.

A Megyei Önkormányzat feladatként továbbra is a hatáskörébe utalt uniós és hazai fejlesztési források elosztására, részben felhasználására kap közjogi felhatalmazást.

A következő időszakban is elengedhetetlen lesz megteremteni az újabb feladatok szakszerű, hatékony végrehajtásának személyi, szervezeti, és működési feltételeit. Az önkormányzat életében a jövőben is elsődleges cél az önkormányzat és a hivatal stratégiai alkalmazkodó képességét, a szervezeti rugalmasságot, és a folyamatos tanulást magas szinten támogató munkavégzési rendszer működtetése, a választott közgyűlési képviselők és a közszolgálati tisztviselők elkötelezettségére alapozva, biztosítva a folyamatos továbbképzés lehetőségét.

A hivatal tekintetében a megfelelő számú és a feladatellátáshoz igazodó képzettségű és gyakorlatú, innovatív és rugalmas, az új helyzetekhez alkalmazkodni képes munkaerőből álló végrehajtó szervezet működtetése kiemelt fontosságú. Nélkülözhetetlen a köztisztviselők ismereteinek állandó megújítása, az élethosszig tartó tanulás folyamatának támogatása, ahhoz, hogy képesek legyenek az önkormányzati ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok maradéktalan, színvonalas ellátására.

Nyíregyháza, 2020. április